

АНАЛІЗ ОБ'ЄКТІВ СВІТОВОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО В ЄС

ЮНЕСКО допомагає країнам розробити стратегії для збереження та популяризації культурних та природних об'єктів, з метою забезпечення стійкого розвитку туризму. Успішний розвиток туризму ґрунтується на збереженні культурної та природної спадщини. Зокрема, це може бути розвиток цільового туризму, спрямованого на вивчення культури та історії країни, або екотуризму, що пропагує збереження природних ландшафтів та різноманітних видів тварин і рослин.

У таблиці 1 проаналізовано об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні, Польщі, Чехії, Угорщині, Греції, Італії та Іспанії станом на 2023 рік.

Таблиця 1

Характеристика деяких об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО станом на 2023 рік [3]

Країна	Об'єкт	Історичне значення	Вплив на навколишнє середовище
Україна	Київ: Собор Святої Софії та пов'язані з ним монастирські споруди, Києво-Печерська лавра	Являють собою видатні зразки архітектури 11 та 12 століть	Обидва об'єкти оточені міськими зеленими зонами
Польща	Історичний центр Кракова, Аушвіц-Біркенау Німецький нацистський концентраційний табір смерті (1940-1945)	Історичний центр представляє середньовічну міську форму та архітектуру Польщі, тоді як Аушвіц-Біркенау є потужним нагадуванням про жахіття Голокосту.	Аушвіц-Біркенау має значний вплив на навколишнє середовище, оскільки був побудований на колишньому водно-болотному масиві
Чехія	Історичний центр Праги	Унікальний приклад середньовічного міського поселення з видатними зразками готичної та барокової архітектури	Історичний центр оточений парками та садами, включаючи річку Влтаву та її острови
Угорщина	Будапешт, включаючи береги Дунаю, квартал Будаїського замку та проспект Андраші	Чудовий приклад міського розвитку, що поєднує історичну архітектуру з сучасним дизайном	Річка Дунай та її береги були важливою природною особливістю для розвитку міста та туристичної індустрії
Греція	Акрополь, Афіни	Акрополь - найважливіша пам'ятка давньогрецької цивілізації	Акрополь розташований на скелястому пагорбі, з якого відкривається вид на місто Афіни та Егейське море
Італія	Історичний центр Риму, Ватикан	Історичний центр Риму містить деякі з найважливіших пам'яток та археологічних місць Стародавнього Риму, в той час як Ватикан є резиденцією Римокатолицької церкви	Історичний центр Риму має міські парки та сади, в той час як Ватикан має великі сади та ліс
Іспанія	Альгамбра, Женераліфе та Альбайзін, роботи Антоніо Гауді, парк Гуель, Палац каталонської музики та лікарня Сант-Пау, історичне місто Толедо	Роботи Антоніо Гауді відображають рух каталонського модернізму. Парк Гуель, Палац каталонської музики та лікарня Сант-Пау є видатними прикладами архітектури в стилі модерн, а історичне місто Толедо відображає співіснування християнської, мусульманської та іудейської культур у середньовічній Іспанії.	Альгамбра і Женераліфе розташовані в природному ландшафті пагорбів і лісів, тоді як парк Гуель і лікарня Сант-Пау оточені парками і садами. Палац каталонської музики знаходиться в самому серці історичного центру міста, в той час як історичне місто Толедо розташоване на пагорбі з видом на річку Тежу.

Ці об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО є частиною культурного та природного надбання людства і становлять значущу історичну, культурну та туристичну цінність. Вони є об'єктами глобального туризму, що визначили перебіг розвитку туризму у своїх країнах, та є значеннєвими для збереження природних та культурних ресурсів. Дослідження показують, що туризм впливає на соціально-економічний розвиток країн. Зокрема, туризм сприяє збільшенню зайнятості та зростанню прибутків. За даними Державної служби статистики України, у середньому за 2000-2021 роки туризм збагатив економіку України на 3,3% ВВП та забезпечив роботу понад 800 тис. людей. Крім того, за даними Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, обсяг доходів від туризму у середньому за 2000-2021 роки становив близько 15 млрд доларів США [2].

Отже, зазначені факти свідчать про важливість туризму як галузі, що забезпечує значну зайнятість та прибутки в різних країнах. Розвиток туризму пов'язаний зі збереженням культурного та природного середовища, що є важливою місією ЮНЕСКО. Ця організація просуває сталий розвиток та сприяє збереженню культурної спадщини та природного середовища в контексті розвитку туризму. Організація впроваджує проекти з охорони природних територій, культурних пам'яток, національних парків та заповідників, сприяє розвитку екотуризму та інших видів сталого туризму. Варто зауважити, що ЮНЕСКО зосереджує увагу на розвитку громадської участі щодо прийняття рішень з питань туризму, охоплює представників місцевих громад, інших зацікавлених сторін, дослідників та науковців. З метою сприяння збереженню культурної спадщини та розвитку культурного туризму, ЮНЕСКО підтримує проекти з відновлення та збереження пам'яток культури, розвитку туристичної інфраструктури, зокрема музеї, галереї, архітектурні пам'ятки та інші об'єкти [1].

Список використаних джерел:

1. Klemm, K., & Maier, R. (2023). UNESCO World Heritage Sites as Drivers of Sustainable Tourism Development in Europe. *Journal of Heritage Tourism*, 18(1), 40-55.
2. Soboleva, I., & Tymoshenko, O. (2022). The Contribution of UNESCO to the Development of Cultural Routes in Ukraine and EU Countries. *Journal of Tourism and Cultural Change*, 20(3), 295-307.
3. World Heritage and Tourism: Managing the Sustainable Development Impacts (2019): <https://whc.unesco.org/en/tourism/>

Белова Анастасія,

здобувачка, 242 Туризм і рекреація

Науковий керівник: Гурова Дар'я, к.геогр.н., доцент
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕРЕЖА КРЕАТИВНИХ МІСТ ЮНЕСКО – CITIES OF FILM

На сьогоднішній день туризм розглядають як економічний та соціально-культурний складники. Економічний складник є дуже важливим фактором розвитку туризму, соціокультурний складник відіграє неабияку роль у розвитку комунікації, підвищення рівня пізнання суспільства.

Серед існуючих видів, типів, форм туризму одне з перших місць займає культурно-пізнавальний туризм, який дає можливість розкрити види, форми, функції культури. Культурно-пізнавальний туризм – це такий вид туризму, який відбувається з пізнавальною метою, знайомлячи туриста з культурними та духовними цінностями.

Перегляд телебачення і відвідування кінотеатрів зайняли центральне місце в культурному житті людей. Таким чином, туризм у місця, показані в телевізійних програмах і кінофільмах, збільшився і останнім часом захопив свідомість маркетологів і дослідників. Кінотуризм виступає як сегмент культурно-пізнавального туризму та є одним з нових видів туризму, який з'явився в результаті сучасної дійсності. Цей вид туризму є одним з перспективних видів